

3 בפברואר 2019

שלום רב,

הנדון: בחירות 2019 בסימן צדק חברתי לאנשים שחיים בעוני – הבטחת שירותים חיוניים, קיום בכבוד והגנה על חייבים

לקראת הבחירות והקמתה של ממשלה וכנסת חדשות, אנו, האגודה לזכויות האזרח בישראל והקליניקה למימוש זכויות אדם בהליך האזרחי בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, קוראים לכם להוביל מדיניות המקדמת צדק חברתי אמיתי, לרבות ובמיוחד ביחס לשירותי הליבה שלהלן:

1. **הבטחת השירותים החיוניים, כולל מים וחשמל לכל:** הורדת תעריפי המים והחשמל הגבוהים; הנהגת הנחות במחירי המים לנזקקים לקצבאות קיום בסיסיות ולבעלי צרכים מיוחדים, כגון חולים ובעלי מוגבלויות; וקביעת איסור לנתק ממים וחשמל אוכלוסיות שידן אינה משגת לשלם את מחירי המים והחשמל הגבוהים.

2. **הבטחת קיומם בכבוד של חסרי אמצעים כלכליים:** כינון מנגנון מתעדכן אשר יפרט ויכמת את אמת המידה לקיום מינימלי בכבוד; עדכון שיעורי קצבת הבטחת הכנסה ודמי האבטלה, כך שכל הנזקקים להן יוכלו להתקיים בכבוד; שיפור משמעותי של שירותי הרווחה, ובכלל זה הגדלה משמעותית של תקני העובדים הסוציאליים, קביעת סל שירותי רווחה מחייב, וצמצום השלכות מנגנון תקצוב שירותי הרווחה, שמפלה את תושבי הרשויות העניות; קידום חקיקה המגנה על הזכות להליך הוגן במערכת הרווחה, ובכלל זה הזכות לייצוג משפטי בפני המערכת ובבתי המשפט לנוער בהליכי טיפול בילדים בסיכון.

3. **סיוע לחייבים לצאת מעוני:** חיזוק והתאמה של הגנות לחייבים הנמצאים בעוני מול גופים ציבוריים שונים, והסדרה כוללת של מערך גביית החובות המבוזר בישראל. איסור על מניעת שירותים חיוניים ככלי לגביית חובות.

בראשית הדברים נציין, כי לביסוסם של שירותים אלה, כידוע, חלק בלתי נפרד מההגנה על הזכות הבסיסית לקיום בכבוד ולרמת חיים נאותה של אזרחי מדינת ישראל. מפאת קוצר היריעה, נבקש לפרוס אך מקצת מהרעות החולות שבגינן מתקשים רבים לממש את זכותם לתעסוקה, לרווחה ולמוצרי יסוד כמו חשמל ומים. נבקשכם להכניס ההתחייבויות המבוקשות במסמך זה למצע מפלגתכם כמו גם להעלאתם לסדר היום הציבורי במערכת הבחירות, וכמובן לפעולתכם בנושאים אלו לאחר הבחירות, כך שיוסרו הכשלים הקיימים במימושו של זכויות החברתיות-כלכליות במדינת ישראל.

1. הזכות למים: איך הופכים אותה ממוצר צריכה לזכות יסוד?

א. **השינויים במשק המים:** בשנים האחרונות נערכו שינויים משמעותיים במשק המים: רפורמה מרחיקת לכת הביאה לעלייה חדה במחירי המים, ותפעול מערכות המים ואספקתם הועברו לתאגידי המים. כידוע, הזכות למים היא זכות בסיסית ויסודית, הנגזרת מהזכות לחיים, מהזכות לכבוד, מהזכות לבריאות ומעקרון השוויון. אין חולק בדבר הקשר המובהק שבין

בריאות וחיים ברמה נאותה לבין אספקה סדירה של מים נקיים. ללא מים אין חיים, וכאשר איכות המים או כמותם נמוכה, לא ניתן לקיים חיים בריאים.

ב. **הורדת תעריפי המים**: החל משנת 2010 הופסק בבת אחת ובאופן מוחלט סבסוד תעריפי המים, ומחירים נקבע בהתאם לעלותם הריאלית. מאז עלו תעריפי המים לצרכן הביתי בעשרות אחוזים. התוצאה היא שהציבור בישראל משלם כיום מחירים גבוהים מדי עבור מים. דאגה כנה למימושה של הזכות למים מחייבת מאבק בגחמות הפיננסיות המכתיבות את מחירי המים. **אנו קוראים לכם להתחייב לקדם רפורמה מחדשת של מחירי המים כדי להחזירם לעלויות השוות לכל נפש, כולל הפניית הסבסוד הממשלתי למשק המים להורדת העלויות ולא למטרות אחרות, כפי שנעשה כיום.**

ג. **הנחות במחירי מים**: לכל הפחות, נוכח העלייה הדרמטית במחירי המים, יש לקבוע הנחות לאוכלוסיות חסרות אמצעים, ובהן מי שמקבלים קצבאות קיום וכן בעלי צרכים מיוחדים. ההטבות שניתנו עד היום לנכים ולקשישים הן מצומצמות. יתר על כן, ההנחות אינן ניתנות מטיפת המים הראשונה, דהיינו לא ביחס ל-5 הקוב הראשונים, אלא רק לגבי כמות מים שמעבר לכך, בדרך של השוואת המחיר למחיר של כמות המים הראשונה. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול לקביעת הנחות משמעותיות במחירי המים לאוכלוסיות הזקוקות לכך, בהן אזרחים הנזקקים לקצבאות קיום בסיסיות, ובעלי צרכים מיוחדים כגון חולים ובעלי מוגבלויות.** ואת זאת יש לעשות מטיפת המים הראשונה.

ד. **טיפול בתשתיות רעועות של דיירי הדיור הציבורי ושכונות עוני**, על מנת למנוע צבירת חובות עתק בגין נזילות מים.

2. הזכות לחשמל: בשנת 2019 חיים ללא חשמל הם חיים ללא כבוד

א. **חיוניותה של אספקת החשמל**: הזכות לחשמל, כמו למים, היא זכות יסוד. במדינה מודרנית כמו ישראל, חשמל הוא מצרך בסיסי הנדרש לשם קיום אנושי בכבוד ובבריאות, ובמקרים של מצב רפואי קשה או מזג אוויר קיצוני הוא אף תנאי לחיים. על כן ראוי להבטיח שכל אדם, בלא תלות במצבו הכלכלי, יהא זכאי לאספקה של חשמל שתספיק לצרכיו הבסיסיים.

ב. **הורדת תעריפי החשמל הגבוהים והרחבת מעגל הזכאים להנחה**: במהלך השנים האחרונות תעריפי החשמל לצרכן הביתי עלו בצורה משמעותית. למרות שחשמל הוא מצרך בסיסי, החשמל בישראל הפך למותרות שלא כל אחד יכול להרשות לעצמו לצרוך. כך, לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשנת 2013 41% (כ-2.1 מיליון איש) ויתרו על חימום או על קירור מספיק של הבית, ו-24% (כ-1.2 מיליון איש) פיגרו בתשלומי חשבונות חשמל, מים וגז בשל קשיים כלכליים. נתונים אלה מלמדים שגם התעריף המופחת הניתן כיום אינו מספק ואינו כולל את כלל קבוצות האוכלוסייה שידן אינה משגת. לאור הכוונה להעלות את תעריפי החשמל, אנו קוראים לכם **להתחייב לקדם רפורמה שתוזיל את תעריפי החשמל, ולפעול למען הרחבת מעגל הזכאים להנחה בתעריפי החשמל.**

ג. **הפסקת ניתוקי החשמל**: כיום, גם לאחר עדכון אמות המידה לניתוקי חשמל, חברת החשמל מנתקת ומגבילה אספקת חשמל לעשרות אלפי משקי בית של חייבים בכל שנה. במקום לגבות את החוב באמצעות פנייה להליכים מידתיים ומבוקרים כגון מערכת המשפט והוצאה לפועל, הפך האמצעי הקיצוני של ניתוק אספקת החשמל לכלי אכיפה עונשי ופסול. כתוצאה

ממדיניות זו, בכל שנה מבוצעות פעולות ניתוק לצרכנים פרטיים – גם לצרכנים המצויים בעוני או במצב רפואי המחייב כי יהיו מחוברים לחשמל. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול למען איסור ניתוק מחשמל של אוכלוסיות שידן אינה משגת או שמצבן הבריאותי מחייב המשך אספקת חשמל, ולהסדיר גבייה באמצעים חוקיים כדוגמת מערכת הוצאה לפועל.**

3. הזכות לקיום בכבוד: פרימתה של רשת הביטחון החברתית

א. **קיצוץ והפרטת השירותים החברתיים:** בעשורים האחרונים הונהגה בישראל מדיניות שכיוונה להקטנת אספקת השירותים החברתיים באמצעות צמצומים נרחבים בתקציביהם של משרדי הממשלה ושל המוסדות הציבוריים האמונים על אספקת שירותים אלה. במקביל, תחומים שבעבר נתפסו כמנויים בליבת פועלם של גופים ממלכתיים, עברו תהליכי הפרטה מואצים. מפאת קוצר היריעה, ובעיקר, לצערנו, בשל ריבוי הרעות החולות – נבקש להעלות לתשומת לבכם רק כמה מהתחומים שבהם ניכרת הנסיגה בהיקף התחייבותה של המדינה להגן על רשת הביטחון החברתית בישראל.

ב. **ייסוד מנגנון לקביעת אמת מידה לקיום בכבוד ועדכון גובה הקצבאות:** למרות ההכרה בזכות לקיום בכבוד כזכות יסוד, עד היום המדינה לא השכילה לקבוע אמת מידה לקיום בכבוד על-מנת להבטיח זכות זו לכלל תושבי המדינה. כך, אין כיום מנגנון כלשהו הבוחן את גובה הגמלאות בישראל ואת התמיכה שהן מספקות כמכלול, בהתייחס לזכות לקיום בכבוד, ובכלל זה לצרכים של תושבי ישראל החיים בעוני, ליוקר המחייה או להוצאה ממוצעת של אדם. ברובן המכריע, הגמלאות מהוות סכום שהוא נגזרת שרירותית או סכום קבוע שגובהו נקבע שרירותית, ויש ספק רב אם יש בהן לאפשר קיום, ולו מינימלי, בכבוד, כל שכן לאפשר למשפחות ולילדיהן להיחלץ אי פעם ממעגל העוני.

קצבת הבטחת הכנסה מדגימה היטב את הבעייתיות שבהיעדר אמת מידה לקיום בכבוד. קצבה זו מהווה רשת ביטחון אחרונה למשפחות שאין להן כל הכנסה ואין ביכולתן לעבוד. ברבות השנים, בעקבות שורה של קיצוצים תקציביים, הפכה קצבה זו לנמוכה מאוד. כך, למשל, משפחה של זוג עם שני ילדים או יותר מקבלת היום קצבת הבטחת הכנסה חודשית בגובה של 2,941 שקלים בלבד. יחיד מקבל 1,756 שקלים קצבת הבטחת הכנסה לחודש. ברי כי במצב דברים זה קצבת הבטחת הכנסה אינה מאפשרת קיום בכבוד או ביטחון תזונתי למשפחות שנותרו ללא כל נכסים או הכנסה אחרת. יתרה מכך, מאז שנות ה-70, עת נקבעה לראשונה הקצבה, לא נעשה עיון מחדש בגובה הקצבה והתאמתה, להיפך – נעשו קיצוצים שרירותיים ללא בדיקה מעמיקה של ההשלכות.

אנו קוראים לכם להתחייב לפעול להקמת מנגנון שיפרט מהי אמת המידה לקיום מינימלי בכבוד, ושיבחן את גובה קצבאות הקיום לאור זכות זו. בכלל זה אנו קוראים לכם לפעול לשיפור משמעותי בתמיכה לאזרחים הנזקקים לקצבת הבטחת הכנסה, ולשם כך להתחייב לפעול להעלאת גובה הקצבה, כמו גם להשבת ההטבות הנלוות, כך שכל אדם במדינה יוכל להתקיים בכבוד.

ג. **תכנית ביטוח אבטלה:** תכנית זו נועדה לספק מענה סביר לפגיעה הפתאומית בהכנסתו של אדם עקב אבטלה, ומבחינה זו יש לה חשיבות הן מבחינת ההתמודדות של הפרט עם ההשלכות מרחיקות הלכת של האבטלה והן ככלי חיוני להמשך תפקודו התקין של שוק העבודה. בעשור האחרון, בעקבות קיצוצים חדים בתקציבי הסיוע למובטלים, הוקשחו תנאי

הזכאות לקבלת דמי אבטלה באופן ששולל את ביטוח האבטלה מבלתי מועסקים רבים, וגם גובה דמי האבטלה עצמם הופחת. במצב זה מובטלים רבים נותרים ללא הכנסה שמאפשרת קיום בכבוד בתקופת הביניים עד שובם לעולם העבודה. **אנו קוראים לכם לפעול לשינוי המצב הנוהג, כדי שיונהג מנגנון ביטוח סוציאלי איתן במדינת ישראל, שייצור רשת ביטחון והגנה חברתית מלאה לאזרחי המדינה הנקלעים למצוקה כלכלית, בהיעדר עבודה.**

4. הסדרה חוקית של הטיפול בילדים בסיכון במערכת הרווחה

א. **עיגון סמכויותיהן של הוועדות לתכנון, טיפול והערכה:** ועדות לתכנון טיפול והערכה הן ועדות שמכריעות, בין היתר, אם להוציא ילדים מחזקת הוריהם אל מסגרות חוץ-ביתיות. על אף שבפעולתן פוטנציאל רב לפגיעה בזכויות יסוד של הורים וילדים, בעיקר אלה המשתייכים לאוכלוסיות פגיעות ומודרות, הוועדות פועלות ללא הסמכה בחקיקה ראשית ובהתבסס על הנחיות מנהליות בנות כמעט 20 שנה, שגם הן אינן מיושמות במלואן. סדרי עבודתן של ועדות ההחלטה ואופן הפעלת סמכויות העובדים הסוציאליים בנושא זכו לביקורת ציבורית נוקבת ונדונו במהלך למעלה מעשור בוועדות מקצועיות שונות ובמסגרת מבקר המדינה. לצערנו, המלצותיהן של ועדות מקצועיות אלה כמעט שלא יושמו, וביקורתו של מבקר המדינה טרם הוצאה מן הכוח אל הפועל. לאחרונה מקדם משרד הרווחה חקיקה בנושא, אולם הליכים אלו טרם הושלמו וסופם לא נראה. מעבר לכך, תוכן החקיקה המקודמת אינו מספק מבחינת ההגנות על זכויות אדם שהוטמעו. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול למען עיגון זכויותיהם של הורים וילדים בנסיבות שבהן מעורבת מערכת הרווחה בחיי המשפחה ובאוטונומיה ההורית של האוכלוסייה הפגיעה ביותר במדינת ישראל, ולהביא לתיקונו של מצב משפטי לוקה מיסודו, הנוהג זה עשרות שנים.**

ב. **ייצוג משפטי למשפחות לילדים בסיכון** במערכת הרווחה ובבתי המשפט לנוער: נכון להיום אין זכות להורים להיות מיוצגים בפני הוועדות לתכנון טיפול והערכה האמורות, בניגוד לדין החל, וגם החקיקה החדשה שמקודמת אוסרת זאת. בנוסף, מרבית ההורים שעניין ילדיהם נדון בבית המשפט לנוער אינם מיוצגים. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול לתיקון מצב זה, ולהקנות זכות לייצוג זכאות לייצוג על חשבון המדינה, באמצעות מערך הסיוע המשפטי של משרד המשפטים.**

ג. **הגנה על ילדים יוצאי אתיופיה שבסיכון ועל זכויות הוריהם:** שיעור הילדים האתיופים בקרב ילדים המוגדרים בסיכון גבוה באופן דרמטי משיעורם באוכלוסייה. חרף כך, אין די שירותים המותאמים למשפחות אתיופיות על אף ההבדלים הגדולים בצרכים ובתרבות. כחלק מכך אין כלי אבחון מתאימים לבחינת הצורך בהשמה בחינוך המיוחד, ואין כלים מתאימים להערכת מסוגלות הורית. הפעלת כלים אחידים על כלל האוכלוסייה פוגעת באוכלוסייה שהכלים הללו לא נועדו עבורה. כתוצאה מכך יש היקפי השמה גדולים יותר של ילדים אתיופים הן במסגרות חוץ-ביתיות והן בחינוך המיוחד. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול לכינון כלים ומנגנונים תואמים לצרכיה של האוכלוסייה האתיופית בתחום הרווחה והחינוך, וכחלק מכך לפעול לכינונם של כלי הערכה מתאימים.**

5. קביעת סל שירותי רווחה מחייב וצמצום מנגנון תיקצוב מערכת הרווחה בשיטת המצ'ינג

כיום אין סל שירותי רווחה, ולמעט שירותים מועטים אין חובה לתת שירותי רווחה. בנוסף, לשכות הרווחה מתוקצבות רק באופן חלקי (75%), כאשר הרשות המקומית נדרשת להשלים 25% מעלות כל שירות וכל תקן. כתוצאה מכך יש פערים עצומים בין רשויות חזקות כלכלית ורשויות עניות, וקיימת פגיעה קשה בשוויון בין תושביהן. **יש לפעול להגדרת סל שירותי רווחה אחיד ומחייב, ולצמצם את השלכותיה הפוגעניות של שיטת התיקצוב הנוהגת.**

6. חובות ועוני בישראל: מחסור במדיניות לאומית לצד מערך גבייה מבוזר ללא הגנות מספקות

א. **ההכרח במדיניות לאומית:** בשנים האחרונות נאבקנו למען איסוף מידע סטטיסטי על נושא החובות, על-מנת להבין את היקף התופעה ולגבש כלים להתמודדות איתה. מאבק זה נשא פרי, ורשות האכיפה והגבייה החלה בשנים האחרונות לחקור את הנושא. לצערנו, מהמחקרים עולים נתונים מדאיגים המחייבים את התייחסות הממשלה הבאה. כך, לפי המחקרים, הסיבה השכיחה לכניסה לחובות היא אבטלה או אובדן הכנסה של בן הזוג; מבחינת פרופיל דמוגרפי, חייבים בהוצאה לפועל מתגוררים יותר בפריפריה מאשר במרכז; רובם משתייכים לאשכולות סוציו-אקונומיים נמוכים; כ-81% מהחייבים הם בעלי השכלה של 12 שנות לימוד או מתחת ל-12 שנות לימוד; 91% מהחייבים לא מיוצגים על-ידי עורך/ת דין; מרבית החייבים אמנם עובדים, אך הסיבות השכיחות להעדר תעסוקה בקרב אלו שלא עובדים הן מוגבלות וגיל פרישה; וכן, חצי ממושטי הרגל באוכלוסייה היהודית ושני שלישי באוכלוסייה הערבית חזרו להתמודד עם חובות בהוצאה לפועל לאחר עשור אחד בלבד מאז ההפטר.

נתונים אלה הם דגל אדום המתנוסס כאזהרה בטרם יהיה מאוחר מדי. מצוקת החובות של משקי בית פרטיים היא אחת המצוקות המרכזיות עמה מתמודדים תושבי מדינת ישראל, בפרט המוחלשים שבהם. מצוקה זו מהווה גורם משמעותי להידרדרות לעוני ולהעמקתו, והיא חסם מרכזי ליציאה ממנו. למרות חשיבות הנושא, בישראל כיום לא מונהגת מדיניות לאומית רחבה שמטרתה לסייע לחייבים לצאת מעומק החוב ומהעוני שלעתים קרובות נלווה אליו. אמנם, חוק חדלות פירעון החדש שעבר השנה כורך את הטיפול בחוב עם הצורך בשיקום כלכלי, אך דומה כי המונח "שיקום כלכלי" מתמקד ביחיד ולא מחייב את המדינה לבחון את המענים הקיימים ואת הצורך בשיפורם. בפרט, כאשר מדובר בזקנים, באנשים עם מוגבלות, במשפחות חד-הוריות המתקיימות מקצבה, בעובדים בשכר נמוך או במובטלים שלא נמצאת תעסוקה, שכן אלה אוכלוסיות שמתקיימות מתקציב מוגבל שלא מספיק למחייה בכבוד על רקע יוקר המחיייה בישראל. לגבי אוכלוסיות אלה, גם אלפי שעות בקורס "התנהלות כלכלית נכונה" לא יעזרו לצאת מהעוני והחובות. **אנו קוראים לכם להתחייב לפעול למען הנהגת מדיניות לאומית רחבה שמטרתה להעניק מענים מיטביים לאנשים החיים בעוני ונמצאים על סף או אחרי כניסה למצב של חובות.**

ב. **רפורמה במערך הגבייה, לרבות פקודת המיסים גבייה:** מערך גביית החובות בישראל הוא מערך מבוזר ולא אחיד, ויש בו פוטנציאל לפגיעה קשה בזכויות אדם: על גופים ציבוריים שונים חלים דברי חקיקה שונים, חלקם דרקוניים וארכאיים; רבים מהחובות נגבים בנפרד על ידי הגוף הנושה באופן שאינו מאפשר לחייב אוויר לנשימה והסדרת כלל חובותיו; זכויות

החייבים משתנות בהתאם להליך ונרמסות באופן תדיר; וחלקים נרחבים ממערך הגבייה של הגופים הציבוריים הופרטו לחברות גבייה פרטיות ללא שום פיקוח ובקרה אפקטיביים. אנו סבורים כי יש לבטל את הגבייה באמצעות פקודת המיסים גבייה, שהיא גבייה דרקונית, ושאליה מתווספת גבייה באמצעות חברות גבייה פרטיות, ולהעביר את הגבייה לידי המרכז לגביית קנסות, ובמסגרתו לחייב הגנות פרוצדורליות שונות. לכל הפחות יש לצמצם את השימוש בגבייה לצרכי גביית מיסים בלבד, ולהעביר את הגבייה על ידי הרשויות המקומיות ותאגידי המים לרשות – למען האחידות, יצירת שוויון והגנה על זכויות חייבים. בכנסת הנוכחית הועבר חלק קטן ממערך הגבייה של רשויות מקומיות למרכז לגביית קנסות של רשות האכיפה והגבייה. מדובר בצעד מבורך אולם קטן מדי, ולעמדתנו יש להעביר את כלל גביית החובות באופן דומה. **אנו קוראים לכם להתחייב לקדם רפורמה מקיפה במערך הגבייה בישראל, כך שזכויות האדם של חייבים, במיוחד אלה החיים בעוני, יישמרו.**

ג. **רפורמה בריביות הפיגורים המוטלות על חובות:** בקדנציה הנוכחית נדונה בוועדת חוקה הצעת חוק הממשלתית – הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 58) (חייב המשלם לפי הוראה לתשלום בשיעורים), התשע"ח-2018. במסגרת הצעת חוק זו מוצע להפחית ב-25% את ריביות הפיגורים המוטלות על חייבים משלמים בהוצאה לפועל. קודם כל, **אנו קוראים לכם להתחייב לקדם החלת דין רציפות על הצעה זו ולפעול למען שיפורה**, כפי שנפרט להלן.

הצעת החוק הגיעה לעולם אחרי שנים של ביקורות שהצביעו על כך שריבית הפיגורים שנקבעת על חובות אזרחיים, בעיקר על ידי גופים חזקים כמו בנקים וחברות אשראי, היא גבוהה מאד, והיא מכפילה ולעיתים משלשת את החוב. גם חייבים משלמים לא מצליחים לפרוע את החוב, שכן גובה הריבית עולה על גובה התשלום החודשי. כדי לסבר את האוזן, בדוח מבקר המדינה נמצא כי מסך כל החובות בהוצאה לפועל, רק 11% הם סכום קרן החוב, וכל היתר – 89% – הם סכום ריביות הפיגורים, אגרות והוצאות.

לעמדתנו, מטרתה של ריבית הפיגורים היא לתמרץ את החייב לשלם את החוב במועד, ולהעניש אותו במקרה שאיחר בתשלום. אולם כאשר מדובר באנשים שידם אינה משגת ואינם מתחמקים מתשלום – התכלית לתמרץ את החייב לשלם אינה מתקיימת. למעשה, התכלית היחידה שמקדמת ריבית הפיגורים בנסיבות אלה היא תכלית עונשית, כאשר הסיבה להטלת העונש היא חוסר יכולתו הכלכלית של החייב לשלם. על כן, על-מנת שהצעת החוק תגן על הזכות לקיום בכבוד של אנשים בעוני ותתקן את המצב המעוות כיום, שלפיו אנשים בעוני משלמים יותר, **אנו קוראים לכם להתחייב לרפורמה בנושא ריביות הפיגורים, ובכלל זה לפעול לתיקון הצעת החוק כך שיהיה ניתן להפחית את ריבית הפיגורים בשיעור של עד 100% בהתאם לנסיבות החיים של החייבים.**

אנו קוראים לכם להתחייב – הן במצע רשימותיכם וסדר היום הציבורי שאתם מובילים במערכת בחירות זו, והן בהמשך בפעולותיכם לאחר הבחירות – לקדם הקצאת משאבים ציבוריים לצורך הפעלתם שירותים חברתיים נאותים, וליצירתה של רשת ביטחון חברתית איתנה.

בברכה,

דבי גילד-חיו, עו"ד
מקדמת מדיניות וחקיקה
האגודה לזכויות האזרח

משכית בנדל, עו"ד
יחידת זכויות חברתיות
האגודה לזכויות האזרח

רעות כהן, עו"ד
הקליניקה למימוש
זכויות אדם
אוניברסיטת חיפה